

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 maja 2016 roku skierowanym przeciwko A. K. powódka G. K. wniosła o ustanowienie rozdzielności majątkowej z datą wsteczną od 1 kwietnia 2015 roku.

W odpowiedzi na pozew z dnia 30 czerwca 2016 roku pozwany nie uznał powództwa i wniósł o jego oddalenie.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 18 sierpnia 2016 roku Sąd Rejonowy w Łowiczu ustanowił rozdzielność majątkową pomiędzy G. K. i A. K. z dniem 1 kwietnia 2015 roku oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 954 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zostało oparte na następujących ustaleniach i rozważaniach :

Strony zawarły związek małżeński w dniu (...) w W., nie zawierały dotychczas umów majątkowych małżeńskich. W dniu 27 grudnia 2014 roku powódka zastała męża w łóżku z inną kobietą. Początkowo walczyła o utrzymanie rodziny, lecz bezskutecznie. W dniu 1 kwietnia 2015 roku powódka wyprowadziła się z domu w N. będącego wspólną własnością małżonków. Pozwany mieszka obecnie w tym domu ze swoją partnerką oraz dorosłymi synami, którzy nie uczestniczą w utrzymaniu domu. Natomiast powódka wynajmuje mieszkanie w Ł.. Strony od 1 kwietnia 2015 roku nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Powódka spłaca regularnie kredyt zaciągnięty w Banku (...) jeszcze przed wyprowadzką z domu na kwotę 8000 zł. Pozwany nie zaciągał zobowiązań kredytowych po 1 kwietnia 2015 roku, pokrywa koszty utrzymania domu w całości. Pozwany nie próbował kontaktować się z żoną po jej wyprowadzeniu się z domu, uniemożliwiał powódce korzystanie z letniaka w ten sposób, że założył zasuwę, żeby powódka nie mogła wejść do pomieszczenia. Wyzywał żonę przez telefon, dlatego następnie nie odbierała od niego telefonów. Pozwany widzi możliwość podziału wspólnego domu przez wydzielenie odrębnych lokali bez rozdzielności majątkowej. Uważa, że powódka po zmianie może nadal mieszkać we wspólnym domu. Powódka utrzymuje się z wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia w (...)obecnie przebywa na zwolnieniu. Pozwany także pracuje w(...), jako (...).

Sąd Rejonowy uznał za wiarygodny zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci dowodów z dokumentów zaznaczając, że decydujące znaczenie miało w niniejszej sprawie stwierdzenie, że powódka 1 kwietnia 2015 roku wyprowadziła się z domu, w którym obecnie mieszka pozwany wraz ze swoją partnerką. Sąd pierwszej instancji uznał za wiarygodne w tym zakresie zeznania powódki, potwierdzone przez pozwanego. Sąd Rejonowy odmówił natomiast wiarygodności zeznaniom pozwanego w części dotyczącej faktu nie wyzywania powódki i nie utrudniania korzystania z pomieszczeń domowych.

W oparciu o ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy powołując treść art. 52 § 1 i 2 k.r.o. uznał, że powództwo jest zasadne. Sąd pierwszej instancji wskazał, że z dniem 21 kwietnia 1990 roku, to jest z chwilą zawarcia małżeństwa, powstała między stronami z mocy ustawy ustawowa wspólność majątkowa. Natomiast rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W świetle art. 52 § 2 zdanie drugie k.r.o., w wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności, gdy małżonkowie żyli w rozłączeniu. Ustanowienie przez sąd rozdzielności majątkowej na podstawie art. 52 k.r.o. możliwe jest wbrew woli jednego z małżonków, dlatego też może nastąpić tylko w razie istnienia ku temu ważnych powodów. Pod pojęciem tym rozumieć należy takie okoliczności, które powodują, że w konkretnej sytuacji faktycznej wspólność ustawowa przestaje służyć dobru drugiego z małżonków oraz dobru założonej przez małżonków rodziny. Sąd Rejonowy wskazał, że w realiach rozpoznawanej sprawy zachodzi ważny powód w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. uzasadniający ustanowienie przez Sąd rozdzielności majątkowej pomiędzy stronami. Jest nim długotrwała, separacja faktyczna, uniemożliwiająca wspólny zarządek majątkiem wspólnym. Od 1 kwietnia 2015 roku strony nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego. Powódka wyprowadziła się ze wspólnego domu stron i wynajmuje mieszkanie w Ł.. Nie jest logiczne w ocenie Sądu Rejonowego oczekiwanie pozwanego, aby jego żona zamieszkała wraz z nim i jego partnerką w jednym domu. Od dnia 1 kwietnia 2015 roku strony samodzielnie

dysponują środkami pochodzącymi z pracy każdego z nich. Współdziałanie w tym względzie między stronami jest niemożliwe, gdyż pozwany wyzywa żonę przez telefon, nie potrafi spokojnie rozmawiać. Ponadto utrudnia jej dostęp do pomieszczeń gospodarczych w obrębie domu będącego we wspólności majątkowej małżeńskiej. Pomiędzy stronami ustała więź gospodarcza, fizyczna a nawet psychiczna, choć powódka nie wystąpiła o rozwód z powodów światopoglądowych. W tej sytuacji dalsze trwanie wspólności ustawowej stanowi zagrożenie interesów majątkowych stron, a w szczególności powódki, która nie jest w stanie przeciwdziałać poczynaniom pozwanego, który obecnie prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z nową partnerką życiową. Strony nie są w stanie podejmować wspólnych, zgodnych decyzji gospodarczych, gdyż nawet nie rozmawiają ze sobą, a co za tym idzie nie konsultują ze sobą decyzji w sprawie zarządu majątkiem wspólnym. Konkludując Sąd pierwszej instancji stwierdził, że trwająca przed wniesieniem pozwu separacja faktyczna przemawia za uznaniem, że w przedmiotowej sprawie zachodzą wyjątkowe okoliczności uzasadniające ustanowienie rozdzielności majątkowej pomiędzy małżonkami z datą wcześniejszą, tj. z dniem 1 kwietnia 2015 roku, kiedy to G. K. wyprowadziła się z domu i od tej pory wynajmuje mieszkanie w Ł.. Sąd Rejonowy zaznaczył, że uwzględnienie powództwa w niniejszej sprawie nie stanowi zagrożenia dla osób trzecich i nie narusza ich interesu.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego złożył pozwany wnosząc o jego zmianę i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Apelujący zarzucił Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 233 § 1 k.p.c. polegające na przekroczeniu swobodnej oceny dowodów i dokonaniu błędnych ustaleń w oparciu o niepotwierdzone niczym wyjaśnienia powódki wbrew stanowczej opozycji powoda, pominięcia istotnych kwestii mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy - faktu, że to powódka zdecydowała się na wyprowadzkę, faktu, że nie pozwany a powódka unikała kontaktu z pozwanym, tego, że synowie stron nie są narkomanami oraz fakt zastania pozwanego w domu z inną kobietą nie świadczy o zdradzie małżeńskiej oraz naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 52 § 1 k.r.o. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, że według zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego istnieją uzasadnione przesłanki do zniesienia wspólności ustawowej, co w ocenie pozwanego jest co najmniej przedwczesne. W uzasadnieniu apelacji pozwany podniósł, że przyczyną wyprowadzenia się powódki była jej wola, a nie sytuacja, która by powódkę do tego zmuszała. Pozwany bowiem nie znajdował się z inną kobietą w łóżku, jak twierdzi powódka, lecz siedział z nią na łóżku. Nie może również przesądzać o zdradzie pozwanego okoliczność, że po wyprowadzeniu się powódki zamieszkał z tą kobietą.

W odpowiedzi na apelację powódka wniosła o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Wbrew zarzutom apelacji Sąd Rejonowy opierając się na zebranych materiale dowodowym wydał prawidłowe rozstrzygnięcie. Sąd pierwszej instancji przeprowadził w sposób należyty i wystarczający postępowanie dowodowe, a zgromadzone dowody szczegółowo omówił i dokonał ich prawidłowej oceny, którą podziela również Sąd Okręgowy. Rozważania Sądu Rejonowego są logiczne, a materiał dowodowy jakim dysponował Sąd został szczegółowo omówiony zarówno pod względem jego wiarygodności jak i przydatności w ustaleniu stanu faktycznego. Podstawę materialno-prawną roszczenia strony powodowej, jak wskazał Sąd Rejonowy w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, stanowi art. 52 k.r.o. Zgodnie z art. 52 § 1 i 3 k.r.o. z ważnych powodów każdy z małżonków może żądać ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej. Rozdzielność majątkowa powstaje z dniem oznaczonym w wyroku, który ją ustanawia. W wyjątkowych wypadkach sąd może ustanowić rozdzielność majątkową z dniem wcześniejszym niż dzień wytoczenia powództwa, w szczególności jeżeli małżonkowie żyli w rozłączeniu. Separacja faktyczna małżonków, uniemożliwiająca im współdziałanie w zarządzie majątkiem wspólnym, może stanowić ważny powód zniesienia przez sąd wspólności majątkowej / wyrok SN z dnia 12 września 2000 roku w sprawie III CKN 373/99 /. Jak

podkreśla Sąd Najwyższy w innym z orzeczeń „ważnym powodem” w rozumieniu art. 52 § 1 k.r.o. nie jest każda postać (przejaw) separacji faktycznej małżonków, lecz tylko taka, która zarazem uniemożliwia im lub znacznie utrudnia współdziałanie w zarządzie ich majątkiem wspólnym / wyrok SN z dnia 13 stycznia 2000 roku w sprawie II CKN 1070/98 /. Nadto stan separacji faktycznej stanowi ważny powód ustanowienia rozdzielnosci majątkowej, jeżeli nie ma charakteru przejściowego, lecz stanowi skutek rozkładu pożycia. W niniejszej sprawie okolicznością bezsporną jest fakt, iż strony od dnia 1 kwietnia 2015 roku pozostają w separacji faktycznej. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób nie budzący wątpliwości wynika, że obecnie nie ma szans na pojednanie stron i restytucję życia rodzinnego małżonków. W tej sytuacji należy uznać, że separacja pomiędzy stronami nosi cechy trwałości. Nie można zgodzić się z argumentacją apelującego, że powódka wyprowadziła się z domu bez uzasadnionego powodu. Pozwany przyznał okoliczność, że powódka zastała go w domu z inną kobietą, twierdząc jedynie, że nie w łóżku, lecz na łóżku, przyznał również, że obecnie mieszka z tą kobietą. Nie jest istotne w niniejszym postępowaniu wykazanie czy powyższe okoliczności uzasadniają stwierdzenie, że pozwany dopuścił się zdrady małżeńskiej. Jak trafnie wskazał Sąd pierwszej instancji strony obecnie nie są w stanie podejmować wspólnych, zgodnych decyzji gospodarczych, gdyż nawet nie rozmawiają ze sobą, a co za tym idzie nie konsultują ze sobą decyzji w sprawie zarządu majątkiem wspólnym. Trudno w tej sytuacji mówić o jakimkolwiek współdziałaniu stron w tym zakresie. Jednostronna deklaracja pozwanego, że powódka zawsze może ponownie zamieszkać wraz z nim i jego obecną partnerką nie może stanowić podstawy do ustaleń, że zaistniała sytuacja kryzysu małżeńskiego jest chwilowa tym bardziej, że jak zeznała powódka nie widzi ona żadnej szansy na pogodzenie z mężem i możliwości podjęcia pożycia małżeńskiego. Apelujący podnosząc, że ustanowienie rozdzielnosci majątkowej jest przedwczesne nie przedstawił też żadnej okoliczności, która by uzasadniała dalsze długotrwałe utrzymywanie wspólności ustawowej, mimo ustania wspólnego pożycia i zerwania więzi gospodarczych między stronami.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną oraz zasądził od pozwanego na rzecz powódki zwrot kosztów zastępstwa adwokackiego w postępowaniu apelacyjnym na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 4 ust. 1 pkt 7 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 roku poz. 1800).

Maciej Starostecki Grażyna Lebioda Joanna Rotert-Grzybowska